

Halászati Operatív Program (HOP) kihelyezett Monitoring Bizottsági Ülésről

Időpont: 2013. június 10.

Helyszín: Miskolc-Lillafüred

Napirendi pontok:

- 1) A HOP Irányító Hatóság (IH) vezetőjének nyitóbeszéde
- 2) Az ülés napirendjének jóváhagyása
- 3) Az Európai Bizottság képviselőjének nyitóbeszéde és tájékoztatója
- 4) HOP 2012. évi előrehaladási jelentés bemutatása és elfogadása
- 5) 2013. évi HOP-előrehaladás
- 6) ETHA (2014 – 2020) tervezés bemutatása (kerekasztal-beszélgetés)
- 7) Egyebek

1) A HOP Irányító Hatóság vezetőjének nyitóbeszéde

A Halászati Operatív Program tízedik monitoring bizottsági ülésén Gábor János, a HOP MB elnöke köszöntötte az MB tagokat, a vendégeket, valamint külön köszöntötte az Európai Bizottság képviselőit, Kurt Vander Eecken urat és Raimonds Vesers urat, továbbá Dr. Bognár Lajos helyettes-államtitkár urat, a HOP Irányító Hatóság vezetőjét. Megállapításra került, hogy az ülésen a 17 szavazó tagból valamennyi jelen van, így az MB határozatképes.

Gábor János technikai jellegű bejelentést tett, melynek értelmében az ülésről hangfelvétel készül az emlékeztető elkészítésének megkönnyítése érdekében. Ezt követően felkérte IH vezető urat, hogy tartsa meg nyitó beszédét.

Dr. Bognár Lajos IH vezető úr is köszöntötte az MB tagokat, valamint az Európai Bizottság képviselőit. Nyitóbeszédében először is szólt arról, hogy ugyan hamarosan véget ér a jelenlegi program, azonban az Irányító Hatóság (IH) még nincs a végső értékelés és lezárás szakaszában. Véleménye szerint az IH az egyik legnehezebb időszak előtt áll, hiszen menedzselni kell a mostani programot, ugyanakkor egyre több feladatot jelent a 2014 – 2020-as programozási időszak halászati forrásainak fogadására történő felkészülés. A jövőben az IH kiemelt célja nemcsak az Operatív Program előkészítése, hanem az új halászati alap végrehajtására vonatkozó intézményrendszer kialakítása is. Elmondta, hogy a következő időszakban párhuzamosan zajlik majd a HOP lezárása és a Magyar Halgazdálkodási Operatív Program (MAHOP) elindítása,

mely komoly kihívást jelent az IH számára. Ezen feladatok végrehajtása a korábban kialakított együttműködések folytatását, továbbfejlesztését kívánja valamennyi szereplő részéről.

Az Európai Unió úgy döntött, hogy a következő időszakban az egyes alapokat a korábbiaktól különböző alapelvek és jelentősen eltérő menedzsment kontroll mechanizmusok mentén kívánja felhasználni, ugyanakkor nagymértékben lehet majd támaszkodni a HOP végrehajtása alatt szerzett tapasztalatokra. IH vezető úr felhívta a figyelmet arra, hogy át kell gondolni a végrehajtás során vétett hibákat (pl. a HOP 3. tengely késői indítása), illetve a jó gyakorlatokat is át kell ültetni az új rendszerbe, majd mindezek figyelembe vételével kell felkészülni a 2014 – 2020-as programozási időszakra. A tervezéskor azt is figyelembe kell venni, hogy lehetnek olyan alprogramok, amelyek nem működtethetőek az Operatív Program gerincét adó beruházási támogatásokhoz hasonlóan. A támogatási mechanizmusok kialakításánál ügyelni kell arra, hogy azok képesek legyenek ezeket a programelemeket is eredményesen kezelni. A HOP 2. prioritási tengely támogatásai jó gyakorlatként viszont alapot nyújthatnak a MAHOP hasonló támogatási struktúrájának kialakításához. IH vezető úr hozzátette, hogy ahogy halad előre a közös halászati politika alaprendeletének elfogadása és az ETHA rendelet véglegesítése, egyre jobban látszik, hogy az IH milyen értékes tapasztalatokat szerzett ezen projektek végrehajtásában, és ezek a tapasztalatok a tárgyalások alatt mind felhasználhatóak lesznek. Magyarország tudja, hogy az édesvízi akvakultúra és a természetes vízi halgazdálkodás fejlesztésében hová kíván eljutni a 2014 – 2020-as időszakban, így ez alapján kiszámolható, hogy a célok eléréséhez mekkora forrásra van szüksége.

Az EU akvakultúrájának fejlesztéséhez tehát Magyarország érdemben fog tudni hozzájárulni ezen források segítségével. Jelen kihelyezett ülés keretében a pisztrángtelep megtekintése is jó példa arra, hogy a HOP forrásainak segítségével hogyan lehet környezetbarát és fenntartható módon növelni a termelést a növekvő helyi piac ellátására. Figyelembe kell venni ugyanakkor, hogy egy ágazat fejlesztéséhez nemcsak támogatásokra van szükség, hanem megfelelő szabályozásra is. Hozzátette, hogy a mai nap azért is különleges, mert az új, a halgazdálkodásról és a hal védelméről szóló törvényjavaslat zárószavazása ma vélhetően megtörténik. Ez a törvényjavaslat több tekintetben is illeszkedik a Közös Halászati Politika új törekvéseihez, és alapot teremt olyan rendeletek megalkotásához és végrehajtásához, melyek részleteiben is úgy szabályozzák a teljes halgazdálkodási szektort, hogy az növekvő pályára állhasson és szolgálhassa a MAHOP által is támogatott célokat.

2) Az ülés napirendjének jóváhagyása

Gábor János megkérdezte az MB tagokat, hogy van-e módosítási javaslatuk az előzetesen megküldött napirendi pontokhoz. Módosítási javaslat nem volt, így az MB az ülés napirendjét egyhangúan elfogadta.

3) Az Európai Bizottság képviselőjének tájékoztatója

Kurt Vander Eecken úr is köszöntötte a tagokat és megköszönte az ülésre történő meghívást, különösen azt, hogy az IH egy ilyen gyönyörű helyszínt választott. Megerősítette Dr. Bognár Lajos IH vezető úr szavait, miszerint valóban hamarosan véget ér a jelenlegi programozási időszak, azonban ez nem azt jelenti, hogy a most zajló programmal kapcsolatban nincsenek további komoly feladatok. Valóban nagy hangsúly helyeződik a 2014-2020-as programozási időszak tervezésével kapcsolatos feladatokra, azonban ugyanilyen fontos a HOP sikeres lezárása. Az Európai Bizottság képviselője kifejtette, hogy a HOP 3. prioritási tengely végrehajtásával kapcsolatos elmaradások teljesítése az IH egyik legfontosabb feladata lesz még ebben a programozási időszakban. Hangsúlyozta, hogy a jövőben alapvetően nem a források felhasználása lesz a legfontosabb cél, hanem az, hogy az OP-ban kitűzött célok valóban

teljesüljenek. Egyúttal hangsúlyozta az MB szerepét és felelősségét a program alakításában és végrehajtásában, hiszen az MB-nak nagy szerepe van abban, hogy a program hogyan alakul, milyen irányba halad. Kurt Vander Eecken úr felhívta a figyelmet a 2013 októberében Brüsszelben megrendezésre kerülő kimagasló eseményre, az ún. Nyílt Napra, melynek előkészítése már megkezdődött. A Nyílt Napra több mint 5000 résztvevőt várnak a tagállamokból, de a tagállami képviselők mellett jelen lesznek az Európai Bizottság, a Régiók Bizottságának képviselői is. A rendezvényt három kiemelt prioritás mentén szervezik meg. Az egyik téma a következő programozási időszak változásainak menedzselése, mellyel kapcsolatban – műhelymunka keretében – számos szeminárium kerül megrendezésre. A másik kiemelt téma a szinergiák és együttműködések kérdése, azaz a különböző alapok jövőbeli együttműködése. A harmadik pedig a kihívások és megoldások kérdésköre, mellyel kapcsolatban szintén számos érdekes előadásra és megbeszélésre kerül majd sor. Az Európai Bizottság képviselője a rendezvényre meghívta a HOP IH-t is, mely a nyílt napon műhelymunka keretében ismertetheti a HOP végrehajtása során szerzett tapasztalatokat, kihívásokat, jó gyakorlatokat.

Az Európai Bizottság képviselőjének beszédét követően Bartók Erika, az MB titkára bejelentést tett a HOP IH-t érintő szervezeti változásokról. Elmondta, hogy 2013. március 1-től az Erdészeti, Halászati és Vadászati Főosztályt Bardócz Tamás főosztályvezető úr vezeti. Ugyancsak ettől az időponttól a Halgazdálkodási és HOP IH Osztály vezetője Mihálffy Szilvia főosztályvezető-helyettes.

Főosztályvezető urat dr. Fazekas Sándor miniszter úr kinevezte a HOP IH vezető helyettesének, így a továbbiakban az MB munkájában szavazó tagként Mihálffy Szilvia főosztályvezető-helyettes vesz részt.

4) HOP 2012. évi előrehaladási jelentés bemutatása és elfogadása

A HOP 2012. évi előrehaladásáról szóló jelentést Módos-Nagy Zsuzsanna, HOP pénzügyi és monitoring referens ismertette.

Módos-Nagy Zsuzsanna köszöntötte a tagokat, majd röviden ismertette a HOP-pal kapcsolatos általános tudnivalókat. A Halászati Operatív Program az Európai Halászati Alapból társfinanszírozott program, melynek teljes pénzügyi kerete 46,7 millió euró. A források 80%-a a 2. prioritási tengelyre, 15%-a a 3. prioritási tengelyre, 5%-a pedig a Technikai Segítségnyújtás intézkedésre (5. prioritási tengelyre) került allokálásra. Kétféle régiót különböztetünk meg: a konvergencia és a nem konvergencia régiót, melyekben a társfinanszírozás aránya eltérő: nem konvergencia régióban 50%, konvergencia régióban 75% az uniós társfinanszírozás aránya.

Elmondta, hogy az 1198/2006/EK Tanácsi rendelet értelmében az Irányító Hatóságnak minden évben előrehaladási jelentést kell készítenie a program végrehajtásáról, melyet június 30-ig kell benyújtania az Európai Bizottság részére. Ezt megelőzően az MB-nek jóvá kell hagynia a jelentést.

A 2012-ben elvégzett feladatokkal kapcsolatban az IH készített egy összefoglaló táblázatot, mely részletesen ismerteti, hogy az egyes tengelyek és intézkedések kapcsán milyen kiemelt eseményekre került sor az elmúlt évben. Módos-Nagy Zsuzsanna ezen táblázat alapján ismertette a legjelentősebb feladatokat.

A 2. prioritási tengellyel kapcsolatban elmondta, hogy a 2011-ben benyújtott támogatási kérelmek elbírálásra kerültek, megszülettek a támogatási határozatok, mintegy 1,9 Mrd Ft értékben. Kifizetési kérelmet tavaly négy alkalommal lehetett benyújtani. Az EHA Rendelet

előírja, hogy a Program fizikai és pénzügyi előrehaladását rendszeresen mérni, monitoringozni kell. Ennek érdekében az IH még 2009-ben kialakította monitoring rendszerét, mely minden évben fejlesztésre kerül, pl. az adatok összekapcsolásával, melynek célja, hogy csökkentse a kedvezményezettek terheit. Az adatszolgáltatásra tavaly február 13. és március 12. között került sor. A 152 db projektből 145 db projektre vonatkozóan kaptunk adatot, ami 93%-os teljesülést jelent. Ennek alapján elmondható, hogy a fizikai eredmények javultak, azonban továbbra is vannak elmaradások a Programban meghatározott céloktól. Ez elsősorban két okra vezethető vissza: az egyik, hogy a HOP viszonylag későn indult, így a beruházások is megkésve kezdődhettek meg. A másik ok pedig az, hogy a kedvezményezettek nagyrészt a telepi infrastruktúra-fejlesztésre, illetve a biztonságos termelésre használták a támogatást, ami viszont nem tükröződik a mutatókban.

Ezt követően Módos-Nagy Zsuzsanna beszámolt a szabályozással kapcsolatos változásokról. Elmondta, hogy a beruházások szabályozásával kapcsolatos 50/2011 (VI. 6.) VM rendelet több alkalommal is módosult, 2012-ben összesen négy alkalommal, melyből kétszer technikai módosításra, két alkalommal pedig érdemi módosításra került sor. Az utóbbi közé sorolandó az egyes projektek lezárásakor a különböző engedélyek (pl. vízjogi, használatbavételi) bemutatásának módosítása. Az eredeti eljárásban a jogerőre emelkedés beleszámított a lezárási határidőbe, de ez esetenként igen időigényes folyamat volt és elsősorban a hatóságoktól függött. A továbbiakban elegendő, ha az ügyfél igazolja, hogy megkezdte az engedélyeztetési eljárást. Módosult továbbá a halászati árbevétel és a tógazdaság fogalma, csökkent a támogatások felső határa. Bevezetésre került a forráskomplexitás fogalma, ami azt jelenti, hogy amennyiben a kedvezményezett önként alacsonyabb támogatás intenzitást jelöl meg a támogatási kérelem benyújtásakor, akkor ezáltal plusz pontot kap. Ez az elgondolás segíthet abban, hogy minél több forrás maradjon meg további beruházásokra. Bevezetésre került a „független” jelző az árajánlatoknál, amely az egyszerűsítést szolgálja. Módosult továbbá a kifizetési kérelmek benyújtásának határideje 9 hónapra; ezen módosítás azt a célt szolgálja, hogy az IH minél pontosabb képet kapjon a kötelezettségvállalások helyzetéről. A gyakorlatban ez azt jelenti, hogy ha időben látható, hogy egy beruházás nem fog megvalósulni, akkor az így felszabaduló forrásokat fel lehet használni újabb projektekre. 2012 októberében került sor a támogatási kérelmek benyújtásának negyedik körére, melyre 2,2 Mrd Ft értékben érkeztek kérelmek, azonban a kötelezettségvállalások áthúzódtak 2013-ra.

A Halastavi Környezetgazdálkodási Program (HKP) 2011-ben indult azzal a céllal, hogy a tógazdaságok környezettudatos gazdálkodása miatt kiesett jövedelmeket részben kompenzálja. A kedvezményezettek ötéves elköteleződést vállalnak, kifizetésre az első két évben kerül sor. Ez a részleges kompenzáció az első és a második évben 90-90 euró/ha/év, ami az ötéves időszak vonatkozásában 36 euró/ha/év átlagtámogatást jelent, azonban ezek igénybevételéhez a kedvezményezetteknek meg kellett felelniük bizonyos feltételeknek. Az IH itt is mérte a fizikai előrehaladást, és a kimutatások alapján elmondható, hogy az érintettek 17,2 ezer ha halastóterülettel vesznek részt a programban, ami az összes halastóterület 52,3%-a, tehát a célértéket már meg is haladták az eredmények. Támogatási határozatokat két körben lehetett benyújtani, és itt is sor került egy rendeletmódosításra. A 110/2011. (XI. 24.) VM rendelet módosításának célja az volt, hogy segítse az egyszerűsítést és a kedvezményezettek adminisztratív terheinek csökkentését.

Hosszas előkészítést, valamint az Európai Bizottsággal folytatott tárgyalásokat követően, a 3. prioritási tengely keretében az intézkedések 2011-ben indultak el a magyar halászati ágazat meghatározó szereplőinek bevonásával. Az IH, tanulva az előző időszak tapasztalataiból, két területre (Közösségi Halászati Tudástranszfer Program és Közösségi Halmarketing Program)

összevont programszerű végrehajtást tart célszerűnek. A programszerű megvalósítással el lehet kerülni, hogy a HOP források szétaprózódjanak, és párhuzamosan fussanak egymáshoz nem kapcsolódó projektek. A 154/2011. (VIII. 10.) Korm. rendelet alapján a döntéseket a vidékfejlesztési miniszter hozza.

A programok megvalósítása két úton történik: közbeszerzési eljárás keretein belül a közbeszerzési törvénynek megfelelően, illetve pályázati úton az 54/2012. (VI. 21.) VM rendelet alapján. Döntés született arról, hogy az ágazat összes szereplőinek érdekeit szolgáló nagy programelemek, mint pl. a fogyasztást ösztönző plakátok kihelyezése, közbeszerzés útján valósuljanak meg.

Az eljárásrendek, végrehajtási kézikönyvek 2012. év végére készültek el, azonban aláírásuk áthúzódott erre az évre. Tekintettel arra, hogy eddig csak egy darab projekt valósult meg, fizikai előrehaladást az IH nem tudott vizsgálni.

A Technikai Segítségnyújtási (TS) intézkedéssel kapcsolatban Módos-Nagy Zsuzsanna elmondta, hogy a források több mint $\frac{3}{4}$ -e humán erőforrás-projektekre került felhasználásra, illetve nagy arányt képviseltek az ellenőrző szervi feladatok is. 2012-ben négy darab kommunikációs projekt valósult meg, illetve még egy a 2014 – 2020-as programozási időszak tervezésével kapcsolatban. Az EHA rendelet alapján a TS források nem haladhatják meg a programra allokált források 5%-át, kivéve indokolt esetben. 2012-ben a mutatók alapján 6 db kommunikációs tevékenység valósult meg, és a kumulált adatok alapján elmondható, hogy az IH már most meghaladta a Programban meghatározott célértéket.

Az IH 2011-ben létrehozott egy weboldalt a programmal kapcsolatos tudnivalókról, melynek tartalma folyamatosan bővül, frissül, ez a www.halaszat.kormany.hu.

A TS projektekre vonatkozóan, melyek a programmal kapcsolatos kommunikációt és nyilvánosságot segítik, a HOP IH munkatársa röviden összefoglalta a 2012. év kiemelkedő eseményeit, melyen az ágazat, az érintettek, illetve a széles nagyközönség találkozhatott a HOP-pal.

- 2012 januárjában került sor Gödöllőn a II. Halászati, horgászati szakember találkozóra.
- 2012 februárjában az IH is részt vett a FEHOVA kiállításon.
- 2012 tavaszán több ágazati szakmai konferenciára került sor.
- Tavaly két alkalommal került megrendezésre HOP MB, az egyik üzemlátogatással egybekötve.
- 2012 októberében pedig nagyszabású HOP konferenciára került sor Gödöllőn.

Az egyéb hatósági feladatokkal kapcsolatban is számos fontos esemény történt. Módos-Nagy Zsuzsanna elmondta, hogy az EHA rendelet szabályozza, hogy nemcsak azokat az összegeket kell nyomon követni, amelyek a kedvezményezettek részére kifizetésre kerültek, hanem azokat is, amelyek valamilyen jogosultsági probléma miatt visszafizetésre kerültek. Az Igazoló Hatóság feladata az erről szóló jelentés összeállítása, feladása. A 2012-ben feladott jelentés még nullás volt, mert az a 2011. évre vonatkozott, melyben nem történt visszafizetés, azonban a 2013 februárjában feladott nyilatkozat már tartalmaz visszakövetelt, visszafizettetett összegeket.

Mivel a nem konvergencia régióban 2011-ben nem volt elegendő számú ügyfél, így elég kifizetés sem, Magyarország 81 ezer eurónyi forrást veszített, ezért programmódosítást kellett végrehajtania. Ezen kívül egyéb módosításokra is sor került a Programban, például a beruházási intézkedések további finanszírozásának elősegítése érdekében a 3. prioritási tengelyről a 2. prioritási tengelyre történt forrásátcsoportosítás. Ennek következtében az indikátorok célértékei is módosultak, valamint bevezetésre került egy új indikátor is a Halastavi Környezetgazdálkodási

Program kapcsán. A programban átvezetésre kerültek a szervezeti változások is, melyek közül kiemelendő, hogy a HOP Irányító Hatósági Osztály és a Halászati Osztály összeolvadt, és létrejött a Halgazdálkodási és HOP Irányító Hatósági Osztály (HAHOP IHO). A programmódosítást az Európai Bizottság 2012 októberében fogadta el határozat formájában. A módosított pénzügyi forráskeretek az éves jelentés 2. számú mellékletében található.

Az IH 2013-ban is benyújtott egy programmódosítást, melynek célja, hogy a beruházásoknak további teret biztosítson, illetve folytatódhasson ezek finanszírozása. A HOP TS keret 5%-os limitje megemelésre kerül, melynek célja, hogy a következő időszak tervezésével kapcsolatosan az IH-ra hárult új feladatok elvégzésének költsége biztosítva legyen. Módos-Nagy Zsuzsanna hozzátette, hogy a HOP egy relatíve kicsi program, azonban a tervezéssel kapcsolatos feladatok magas adminisztratív költséggel járnak. A módosítás jelenleg elfogadás alatt áll, az IH egyelőre nem kapott hivatalos visszajelzést az Európai Bizottságtól.

2012-ben több, a következő időszak tervezésével kapcsolatos szakértői munkacsoportülésre is sor került Brüsszelben (pl. monitoring és értékelés területeken), melyen az IH aktívan képviseltette magát. 2012 júniusában benyújtásra került az Európai Bizottság részére a HOP 2011. évi előrehaladási jelentése. 2012 októberében a magyar kezdeményezés folytatásaként Szlovákia is megrendezte a tenger nélküli országok találkozóját, ahol a HOP hatóságai is részt vettek. Az Európai Bizottsággal több bilaterális megbeszélésre is sor került, többek között 2012 májusában és decemberében.

Összeállításra került a program történetében az első Infosys jelentés, valamint az IH megküldte lehívási előrejelzéseit is az Európai Bizottság részére. Két forráslehívás történt, a 2012 decemberében benyújtott forráslehívás alapján az IH sikeresen elkerülte a forrásvesztést mind a konvergencia, mind a nem konvergencia régióra vonatkozóan.

A pénzügyi eredményekkel kapcsolatban Módos-Nagy Zsuzsanna ismertette a 2012-ben elért eredményeket, konvergencia illetve nem konvergencia régióra történő bontásban. Bemutatta a kedvezményezettek számára történt kifizetéseket, az IH kötelezettségvállalásait, valamint az Európai Bizottságtól kért és kapott kifizetéseket.

A beszámoló után, a szavazást megelőzően elmondta, hogy az IH a jelentést előzetesen megküldte az MB számára, és a jelen ülés keretében ismertetett változat már tartalmazza az MB által megküldött észrevételeket, pontosításokat, melyeket az IH a jelentésben átvezetett.

Az Európai Bizottság képviselője, Kurt Vander Eecken úr ismét felhívta az MB figyelmét arra, hogy nagyon fontos az MB aktív közreműködése a jelentés véleményezésében, értékelésében, hiszen a következő időszakban az Európai Bizottság számára sokkal hangsúlyosabb szerepet fog kapni a kitűzött indikátorok megfelelő teljesülése, mint a forrásfelhasználás.

A jelenleg folyamatban lévő programmódosítással kapcsolatban Raimonds Vesers úr elmondta, hogy az elkövetkező hetekben az Európai Bizottság megküldi hivatalos válaszát az IH részére. Ő is hangsúlyozta a teljesítményindikátorok értékelésének fontosságát a következő időszak vonatkozásában, és hozzátette, hogy a HOP 3. prioritási tengely megvalósítása ilyen szempontból kihívást jelent majd az IH számára.

Az MB elnöke hozzátette, hogy a következő időszakban a forrásvesztés kockázata sokkal kisebb lesz, hiszen nem lesz megkülönböztetve konvergencia és a nem konvergencia régió. Az indikátorok teljesülésével kapcsolatban elismerte, hogy még vannak elmaradások, de az IH

igyekszik ezeken javítani. Véleménye szerint az eddig elért eredmények jól tükrözik a program sikeres megvalósítását, hiszen kötelezettségvállalás szintjén a program $\frac{3}{4}$ részben teljesült.

Dr. Stündl László a Halászati Tudományos Tanács (HTT) képviselőjében elmondta, hogy kiemelt fontosságúnak tartja az innovációt, valamint azon mintaprojektek megvalósítását, melyekre 2011-ben megvalósíthatósági tanulmány készült. Véleménye szerint a források ésszerű és hatékony felhasználásának alapja, hogy a mintaprojektek a gyakorlatban is megvalósuljanak, mellyel segíthető a versenyképesség megtartása, a termelés diverzifikációja. Bíz benne, hogy felgyorsul a HOP 3. prioritási tengely innovációt érintő intézkedéseinek, valamint marketing- és fogyasztást ösztönző kampányainak megvalósítása.

Dr. Jeney Zsigmond, a Halászati és Öntözési Kutatóintézet (HAKI) mb. főigazgatója rövid tájékoztatást adott a HOP 3. prioritási tengely K+F-et és innovációt érintő kérdéseiről. Felhívta az MB figyelmét, hogy az elmaradt K+F és innovációs pályázatok az ellehetetlenülés szélére sodorták a szektort, melyet tovább tetézt az a tény, hogy a HAKI sok pályázaton nem indulhatott (se a HOP keretében, se egyéb pályázatokon). Elmondta, hogy a HAKI alaptámogatása az évek alatt csökkent, és 2007 óta az Intézet egyáltalán nem részesült a HOP forrásaiból. A VM-ben a támogatási rendszer is átalakult, melynek következtében az Intézet alaptámogatása egy szinten stabilizálódott.

Hangsúlyozta, hogy K+F nélkül nem lehet legyőzni a szektor két alapproblémáját: nem fog nőni a 4 kg/év/fő halfogyasztás, és nem fog megszűnni a Pangasius-jelenség sem.

Válaszában Gábor János elmondta, hogy az IH legfőbb törekvése a HOP 3. prioritási tengely felgyorsítása, mellyel igyekszik az előbb vázolt problémákon segíteni.

Ezt követően sor került a HOP 2012. évi előrehaladási jelentés szavazására: az MB 15 igen, 1 nem és 1 tartózkodás mellett a jelentést elfogadta.

5) 2013. évi HOP előrehaladás

A szavazást követően Gábor János elnök úr visszaadta a szót Módos-Nagy Zsuzsannának, aki az éves jelentés kapcsán röviden szólt még a HASKOBI által összeállított ágazati értékelésről, majd rátért a HOP 2013-as pénzügyi előrehaladására.

A 2012 novemberében megtartott éves értékelő megbeszélésen az Európai Bizottság javasolta, hogy a következő években az éves jelentésekhez készüljön több elemzés. Módos-Nagy Zsuzsanna ennek kapcsán felhívta az MB figyelmét az éves jelentésnek a magyar halgazdálkodásról szóló 3. sz. mellékletére, mely a HASKOBI által a 2011. év adataiból összeállított elemzés, amely kiegészítésre került a HOP kedvezményezettjei által elért eredményekkel.

A 2013. évi pénzügyi előrehaladással kapcsolatban elmondta, hogy a 2013 májusi adatok alapján a lehívás és az Európai Bizottság térítésének aránya megegyezik a decemberi adatokkal, mivel azóta nem került sor forráslehívásra. A kötelezettségvállalás látszólag csak 1 %-ot emelkedett december óta, azonban a valódi előrehaladást felemésztette a forint gyengülése.

A 2013 első negyedében az IH által benyújtott program módosítás keretében kezdeményezett új pénzügyi keretek kialakításával kapcsolatban az Európai Bizottsági visszajelzése folyamatban van.

A módosítás értelmében átcsoportosítás történik a HOP 2. prioritási tengelyére a 3. prioritási tengely terhére, valamint az 5. tengely kerete 5%-ról 6%-ra nő.

A nem konvergencia régióban pedig a HOP 2. prioritási tengelyéről kerül átcsoportosításra forrás a 3. prioritási tengelyre, a várhatóan több potenciális kedvezményezett miatt.

A kötelezettségvállalásokkal kapcsolatban elmondta, hogy a VM felvette a kapcsolatot a Nemzetgazdasági Minisztériummal (NGM) egy esetleges 8%-os többlet-kötelezettségvállalás kialakítása kapcsán, melynek célja, hogy a programzárás közeledtéhez érve segítse az abszorpciót, és ellensúlyozza a visszalépések és lemorzsolódások miatti forrásvesztést.

A 2013. évi HOP pénzügyi előrehaladás ismertetése után Bardócz Tamás főosztályvezető úr a HOP 3. prioritási tengellyel kapcsolatban elmondta, hogy aláírásra került az új Eljárásrend, a Végrehajtási Kézikönyvek, és felállt az az intézményrendszer, amely a programot működtetni fogja.

Elindult egy projekt előkészítése az OMÉK-ra, hamarosan megindul a kutatásfejlesztés és infrastruktúra-fejlesztés támogatása is, mely pályázatos formában fog megvalósulni. Hozzátette azonban, hogy ez a típusú infrastruktúra-fejlesztés sajnos nem fogja tudni megoldani a HAKI azon problémáit, hogy miből finanszírozza kutatásait. Erre viszont jó megoldás lehet az az elv, hogy a vállalkozások a kutatóhelyek infrastruktúráját használják saját fejlesztéseik elvégzésére. Ehhez kíván a program támogatást nyújtani, tehát az infrastruktúra működtetése a kutatóhely és a vállalkozások együttműködését igényli.

2013-ban a HOP 2. prioritási tengely keretében beruházási projektek támogatására vonatkozó áprilisi benyújtási időszak lezárult, a támogatási kérelmek feldolgozása folyamatban van, azonban már most látszik, hogy maradt annyi forrás, hogy várhatóan októberben még egy alkalommal megnyílhat ez az intézkedés.

Ebben az utolsó körben az IH igyekszik koncentrálni mindazon problémákra, amelyek az ágazatnak a legfontosabbak, így a kérelembenyújtási feltételek is ennek megfelelően módosulnak.

Az IH koncentráltan kívánja fejleszteni a termelőhelyi halértékesítést, az ehhez kapcsolódó szállítási kapacitások modernizációját és minden olyan járulékos fejlesztési lehetőséget, amelyek növelhetik a termelési ágazat versenyképességét. Ezeket a beruházásokat viszonylag gyorsan be kell fejezni, és lesz lehetőség építési beruházásokra is, azonban az utolsó kifizetési kérelmeket várhatóan 2015. február 28-ig kell benyújtani, hogy az IH is még biztonsággal le tudja hívni a forrásokat az Európai Bizottságtól.

6. Az ETHA (2014 – 2020) tervezés bemutatása (kerekasztal-beszélgetés)

Az Európai Bizottság képviselője, Kurt Vander Eecken úr röviden ismertette a Bizottság következő időszak tervezésével kapcsolatos álláspontját, eddig elvégzett feladatait, valamint a jövőbeli teendőket.

Elmondta, hogy a 2004 – 2006-os HOPE programot az IH sikeresen lezárta, zajlik a jelenlegi program végrehajtása, és ezzel párhuzamosan elkezdődött a tervezéssel kapcsolatos munka, mely mind nagy terhet és felelősséget ró az IH-ra. Az Európai Bizottság is egy nagyon eseménydús időszak előtt áll, melynek egyik kiemelkedő feladata a különböző alapok összehangolása a 2020-as stratégiai célok figyelembevételével. Az Európai Uniónak ezenkívül meg kell oldania az előtte álló legfontosabb kihívásokat.

Az Európai Bizottság valamennyi tagállam számára bemutatta az adott tagállamra vonatkozó pozíciós papírt, melyben összefoglalja azokat a legfontosabb feladatokat, melyeket a tagállamnak a következő programozási ciklusban teljesítenie kell. Hozzátette, hogy ebben az anyagban a halászati programról, illetve a program megvalósításával kapcsolatos elvárásokról viszonylag kevés információ szerepel, azonban az Európai Bizottság a későbbiekben igyekszik

minél teljeskörűbb információt nyújtani erről. Az Európai Bizottság 2013. május 21-én megküldött levelében tájékoztatta az Irányító Hatóságot azokról a feltételekről, melyeknek a 2014 – 2020-as időszakban meg kell felelnie. A Közös Halászati Politikával kapcsolatos tárgyalások jó úton haladnak, az ETHA rendelet véglegesítése azonban még számos folyamat és egyeztetés eredménye lesz, és vélhetően az ír elnökség nem fog tudni érdemben előre lépni a rendelet véglegesítése kapcsán. Hozzátette, hogy 2014 vélhetően átmeneti év lesz, hiszen nem lesz még végső rendelet. A többi alapra vonatkozó rendeletek véglegesítése előrehaladottabb szakaszban van.

Elmondta, hogy a partnerségi megállapodás kapcsán kb. két hete az Európai Bizottság képviselői ismét látogatást tettek Magyarországon, melynek célja az volt, hogy pontos képet kapjanak a tervezési folyamatokról, azok előrehaladásáról. A legfontosabb feladat most a Nemzeti Stratégia Terv kialakítása. Ezenkívül kihívást jelent egy olyan monitoring-rendszer kialakítása, amely a következő időszak adatgyűjtési elvárásainak minden szempontból eleget tesz. Az ellenőrzéssel kapcsolatos kérdések még nem kerültek tisztázásra.

Felhívta az IH figyelmét, hogy a meglévő információk birtokában folytassa az előtte álló tervezési feladatokat, és semmiképpen se várja meg, hogy a halászati rendelet véglegesítésre kerüljön, mert ha ez esetben rengeteg időt veszít. Javasolta, hogy amit lehet, tervezet formájában készítsen elő, és a rendelet véglegesítése után az Európai Bizottság már fel fogja gyorsítani az új program elfogadásának folyamatát.

Gábor János is hangsúlyozta, hogy az új időszak tervezése valóban nehéz feladat, mert egyszerre kell alulról és felülről is tervezni, és a nehézséget leginkább az okozza, hogy nincsenek végleges jogszabályok. Az IH azonban igyekszik előre dolgozni, és az operatív program ún. „biztos részeit, fejezeteit” elkészíteni.

Mihálffy Szilvia főosztályvezető-helyettes asszony elmondta, hogy az IH már korábban, különböző fórumokon, konferenciákon tájékoztatást nyújtott a tervezéssel kapcsolatos feladatokról, a rendeletalkotásról, a Partnerségi Megállapodásról és a legfontosabb intézkedésekről. Folyamatos a kommunikáció a döntéshozók és az érintettek között, legyen az a kutatói ágazat, egyetemek, akvakultúra termelők halászok, civilek stb. Az IH számos visszajelzést kapott az ágazat szereplőitől a legfontosabb prioritásokról annak érdekében, hogy ezek a következő időszakban megfelelően kerüljenek kezelésre.

A Partnerségi Megállapodással kapcsolatban elmondta, hogy abban minden operatív programról rövid beszámolót kell készíteni, tekintettel arra, hogy a 11 tematikus célkitűzés mentén meg kell említeni azokat a prioritásokat, amelyek ezen OP-k segítségével megvalósíthatóak.

A 11 tematikus célkitűzésből 3 érinti a halászatot, tehát a MAHOP-ot, melyek az alábbiak:

- kis- és középvállalkozások versenyképességének elősegítése (akvakultúra);
- a környezetvédelem és az erőforrások fenntartható felhasználásának biztosítása;
- területi kohézió, valamint a K+F-re vonatkozó célkitűzés, amely szintén nagyon fontos az ágazat számára, azonban tekintettel arra, hogy általános elvárás a K+F-re vonatkozó források biztosítása Magyarországon a következő időszakban, ezeket a forrásokat más alapok fogják biztosítani. Az ETHA-nak tehát nem célja az innováció finanszírozása, azonban az IH egyeztetni fog azon programok tervezőivel, akik a kutatásokat finanszírozni fogják. A Partnerségi Megállapodásban szerepel, hogy a K+F-re több forrást kell biztosítani.

Összeállításra került egy dokumentum a Partnerségi Megállapodás tervezetére vonatkozóan, mellyel kapcsolatban az Európai Bizottság megküldte észrevételeit, és összesen öt témában tett

fel kérdéseket. Az IH-nak ezen kérdésekre a Partnerségi Megállapodásban reflektálnia szükséges.

Ezen témák az alábbiak:

1) Környezetvédelmi kérdések:

az IH tájékoztatta az Európai Bizottságot arról, hogy jelenleg fut egy Halastavi Környezetgazdálkodási Program. Kitért ennek fontosságára, a Natura 2000 területekhez történő kapcsolódási pontokra, azonban az Európai Bizottság kérésére az Operatív Programban ezeket jobban ki kell fejteni. Az öko-innovációval kapcsolatban elmondta, hogy ide tartozik az energiahatékonyságot és a víztakarékosságot elősegítő innováció segítésének kérdése, mely kapcsolódik a K+F-hez.

2) Kis-és közép vállalkozások helyzete, versenyképességük elősegítése:

a témával kapcsolatban az Európai Bizottság rákérdezett arra, hogy az IH hogyan tervezi ezt megvalósítani, milyen módon fogja mérni az eredményeket. Fontos, hogy eredményorientált legyen a következő időszak, és az IH ne kizárólag a források felhasználására koncentráljon, hanem a konkrét célkitűzések elérésére. Ennek érdekében megkezdődött a monitoring-rendszer áttekintése az EU Bizottság bevonásával, és már a Partnerségi Megállapodásban is számos olyan mutató került szerepeltetésre, melyekkel az IH mérni fogja a célok elérését. Mihálffy Szilvia hozzátette, hogy az új adatgyűjtési rendszert úgy kell megtervezni, hogy ne jelentsen többlet adminisztratív terhet, illetve plusz költséget a végrehajtásban részt vevő szereplők számára.

3) Területi fejlesztés:

a vidékfejlesztési program LEADER típusú intézkedéséhez hasonló, de nem azzal egyező program, illetve tengely kidolgozását jelenti, mely jelenleg kezdeti stádiumban van. Az IH számára azért lehet érdekes a program, mert keretében olyan intézkedések kerülnének bevezetésre, amelyek biztosíthatnák a szinergiát, és a többi OP-val történő együttműködést.

4) Tréning-oktatás-kutatás helyzete a halászati ágazathoz kapcsolódóan:

az IH bemutatta, hogy mely egyetemekkel és kutatóintézetekkel működik együtt, illetve beszámolt arról, hány projekt valósult meg Magyarországon ezen intézményekkel történő együttműködésben.

5) Öko-innováció:

az IH megpróbálta megvizsgálni, hogy a jelenleg futó HOP szelekciós kritériumai alapján hány olyan projekt van, amelyeknél megjelenik az újszerűség, az innováció. Az IH erre alapozta azon feltevését, hogy az ágazatnak megvan az innovációs készsége, és ezt a jövőben még nagyobb mértékben kívánja támogatni.

Az ETHA és a Közös Halászati Politika rendelettervezetével kapcsolatban főosztályvezető-helyettes asszony elmondta, hogy jelenleg is zajlanak Brüsszelben a tárgyalások, azonban a pénzügyi rendelettel kapcsolatos megállapodás kialakítása még hosszú idő, tehát egyelőre nem lehet tudni, hogy az ágazat mekkora forrásokkal számolhat a jövőben. Az IH egkorábban várhatóan idén júliusban, a litván elnökség ideje alatt fogja tudni megmondani, hogy kb. mekkora lesz a 2014 – 2020-as időszakra elérhető forrás.

A partnerség kérdésével és az OP tervezésével kapcsolatban Mihálffy Szilvia elmondta, hogy nagyon fontos az együttműködés az ágazat különböző szereplőivel. Létrejött egy Halászati Stratégiát Koordináló Bizottság, az ún. HASKOBI, valamint kialakításra került egy ágazati

helyzetelemzés, melyre építve tudja az IH akvakultúra stratégiáját kialakítani. Továbbá számos olyan előadás és jelentés, köztük a Magyar Akvakultúra Platform jelentése is segít abban, hogy ezekre alapozva a stratégia kialakításra kerüljön.

Az Operatív Program tervezésével kapcsolatban két szeminárium került megrendezésre Brüsszelben, melyeken az Európai Bizottság kitért az egyes fejezetekkel kapcsolatos elvárásokra. Az OP várhatóan 10-11 fejezetre fog tagolódni, a SWOT elemzés külön fejezete lesz a Programnak, mely jelenleg a HASKOBI segítségével kerül kidolgozásra, azonban a rendelet alakulásának függvényében várhatóan a SWOT is módosulni fog. A Programban önálló fejezet lesz a végrehajtási mechanizmusok leírása, felépítése, a jövőbeli Ellenőrző Hatóság és Igazoló Hatóság kinevezésének kérdése. Szintén külön fejezet fogja tárgyalni a monitoring-rendszerrel, a monitoring indikátorok gyűjtésével kapcsolatos kérdéseket.

Az OP-ban a specifikus célkitűzések, prioritások meghatározása, illetve a horizontális elvek (klímaváltozás, környezetvédelem, energiahatékonyság) is meghatározásra kerülnek.

Az OP tervezéséhez kapcsolódik, és előzetes feltételként jelenik meg az adatgyűjtési kapacitás megléte.

Mihálffy Szilvia elmondta, hogy az IH a FAO és az EUROSTAT adatbázisokra alapozva kialakított egy olyan adatbázist, amely már megfelel az Európai Bizottságtól elvárt új adatgyűjtési kötelezettségeknek. Elmondta, hogy 2013. június harmadik hetében, adatgyűjtés témában további egyeztetések lesznek Brüsszelben.

Az Akvakultúra Stratégia kapcsán az Európai Bizottság készített egy iránymutatást, amely az alábbi főbb pontokat említi:

- 1) adminisztratív terhek (pl. engedélyeztetés időigénye, költsége, közigazgatási szervek száma, környezetvédelmi kötelezettségek stb.) csökkentése:
az IH dolgozik egy olyan dokumentum kialakításán, amely a kezdő vállalkozások számára készít útmutatót a folyamatokról. Az útmutató-tervezet az Európai Bizottság számára is megküldésre kerül.
- 2) Készül egy rendeletlista is, mely alapján a különböző engedélyek benyújtását kéri a hatóságok. Mihálffy Szilvia elmondta, hogy számos rendelet nem a halászati osztályhoz kapcsolódik, ezért a folyamatba más főosztályok is bevonásra kerülnek.
- 3) 2013 végéig kell összegyűjteni, hogy az IH hol lát egyszerűsítési lehetőséget, és ide kapcsolódik a rendeletek felülvizsgálata is, nevezetesen az ökológiai gazdálkodásról és a de minimisről szóló EU-s rendeletek felülvizsgálata. A de minimis felülvizsgálata jelenleg folyamatban van, mellyel kapcsolatban az ágazat szereplői részére megküldésre került egy felhívás a rendelet-tervezet felülvizsgálatában történő részvételről.
- 4) Az akvakultúra fenntartható fejlesztésének és növekedésének biztosítását célzó intézkedésekre is ki kell térni a stratégiában.
- 5) Kérdésként merült fel, hogy a versenyképesség fokozásával (jobb piactervezés, marketingtervek) kapcsolatban szükség van-e az új piaci rendelet által előírt termelői szervezetekre. Mi lenne a céljuk, hogyan lehetne őket bevonni a termékfejlesztésbe, diverzifikációba, innovációba, helyi együttműködésbe, piac-orientált kutatásba?

7. Egyebek

Jámborné Dankó Kata HOP ágazati koordinátor röviden beszámolt a Hungarikum Bizottság munkájáról. Elmondta, hogy a 2012. évi XXX. tv. felhatalmazása alapján a Hungarikum Bizottság idén megkezdte munkáját. Feladata, hogy döntsön arról, hogy az elé felterjesztett termékek, technológiák, stb. felvételre kerüljenek-e a Nemzeti Értéktárba, illetve a Magyar Értéktárban már szereplő és beterjesztett nemzeti értékek a Hungarikumok Gyűjteményébe kerüljenek-e. A Hungarikum Bizottság munkáját hét ágazati szakbizottság segíti, melyek közül három ágazati szakbizottságban a HOP IH osztályt Jámborné Dankó Kata képviseli.

Az ágazati szakbizottságai tesznek javaslatot arra, hogy a számukra benyújtott beadványt elfogadják-e vagy sem, ill. kiegészítéseket is kérhetnek az előterjesztés tervezet elfogadása előtt. Beadványt bárki benyújthat, ha a Nemzeti Értéktárba egy adott terméket vagy technológiát fel kíván vetetni.

Jámborné Dankó Kata ismertette a Hungarikum Bizottság munkájához kapcsolódó honlapot. A www.elelmiszerlanc.kormany.hu/hungarikum oldalon megtalálhatóak a vonatkozó jogszabályok, továbbá a honlap hasznos információt nyújt a beadványok tartalmával, benyújtásával kapcsolatban is. Elmondta, hogy a HOP IH is tervezi, hogy a halászlé bekerüljön a Nemzeti Értéktárba, és ezt követően kísérletet tesz arra, hogy hungarikumként is elfogadásra kerüljön.

Bartók Erika, a HOP MB Titkára tájékoztatta a tagokat arról, hogy idén ősszel megrendezésre kerül a 76. Országos Mezőgazdasági és Élelmiszeripari Kiállítás, az OMÉK. A két évvel ezelőtti OMÉK nagy sikerére tekintettel idén is meghirdetésre kerülnek az OMÉK díjak, többek között a halászati késztermék-díj. A halászati késztermék-díjra pályázni 2013. július 2-ig lehet. A díjjal kapcsolatban a www.omek2013.hu honlapon, illetve a HOP MB titkáránál lehet tájékozódni. A halászati késztermék-díj díjazottjai részt vehetnek az OMÉK-on, a HOP halgazdálkodási ágazati standján.

Gábor János MB elnök elmondta, hogy a következő MB ülésre várhatóan 2013 decemberében kerül sor. Elnök úr megköszönte a Monitoring Bizottság és a tolmácsok aktív munkáját, majd bezárta az ülést.

Budapest, 2013. június 10.